

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

Aplinkos ministrui Simonui Gentvilui

Siunčiama el. paštu: info@am.lt

Kopija: Europos Komisijai

Siunčiama el. paštu: comm-rep-lithuania@ec.europa.eu

DĖL PAUKŠČIŲ APSAUGAI SVARBIŲ TERITORIJŲ, GEROSIOS APSAUGOS BŪKLĖS KRITERIJŲ BEI APSAUGOS TIKSLŲ NUSTATYMO

2024 m. rugpjūčio 19 d.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje jau yra išskirtos 85 paukščių apsaugai svarbios teritorijos (toliau – ir PAST), skirtos Europos paukščių direktyvos rūšims apsaugoti, o Lietuva turi užtikrinti apsaugą Lietuvoje perinčioms Paukščių direktyvos I priedo sąraše minimoms rūšims (t.y. beveik trečdaliui nuo 181 Europoje gyvenančių paukščių rūšių), migruojantiems paukščiams bei jų sankaupomis ir kitose teritorijose, asociacija „Kraštovaizdis“ (toliau – ir Asociacija) kreipiasi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją (toliau – Ministerija) sunerimusi dėl galimai nepakankamos saugomų paukščių rūšių apsaugos bei užsitęsusių Aplinkos ministerijai pateiktų siūlymų dėl geros apsaugos būklės (toliau – ir GAB) kriterijų bei apsaugos tikslų nustatymo svarstymo bei derinimo procesų.

Nors PAST yra nustatytos AM ministro 2014 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-281 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ (toliau – ir Įsakymas) <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/8e028510e6d111e3a0be833418c290fb/asr>, su visais jo pakeitimais, matome, kad **daugeliui paukščių rūšių apsaugos tikslai ir GAB iki šiol nėra nustatyti ir patvirtinti.**

2023-12-07, patvirtinus 85 PAST teritorijas, apsaugos tikslai bei nauji GAB kriterijai buvo nustatyti tik 12 paukščių rūšių: vakarinis vapsvaėdis, jerubė, gervė (perinti), žvirblinė pelėda, juodoji meleta, vidutinis genys, baltnugaris genys, tripirštis genys, pievinė lingė, plovinė vištelė, griežlė, dirvoninis kalviukas.

2024-07-19 Įsakymas papildytas GAB dėl dar 12 naujų rūšių: juodasis gandras, nendrinė lingė, mažasis erelis rėksnys, jūrinis erelis, paprastoji švygžda, gaidukas, mažasis kiras, upinė žuvėdra, mažoji žuvėdra, uralinė pelėda, pilkoji meleta, pilkųjų gervių sankaupos.

Mūsų žiniomis, **nuo 2024 m. sausio mėn. Aplinkos ministerijai yra pateikti siūlymai** dėl apsaugos tikslų bei GAB žemiau išvardintoms paukščių rūšims bei paukščių sankaupomis:

1. gulbė giesmininkė,
2. mažoji gulbė,
3. pilkoji antis,
4. šaukštasnapė antis,

5. kuoduotoji antis,
6. Didysis dančiasnapiai
7. mažasis dančiasnapiai,
8. ausuotasis kragas,
9. migruojančių vandens paukščių sankauų vietos,
10. smailiauodegė antis,
11. eurazinė cyplė,
12. paprastoji rudė,
13. jūrinių erelių sankauų vietos,
14. meldinė nendrinukė,
15. juodakaklis naras,
16. juodkrūtis bėgikas,
17. paprastasis stulgys,
18. lėlys,
19. lygutė,
20. juodasis peslys,
21. erelis žuvininkas,
22. paprastoji lututė,
23. paprastasis tulžys,
24. vakarinis kurtinys,
25. europinis žalvarnis,
26. eurazinis tetervinas,
27. baltakakčių, želmeninių, mažųjų žąsų, baltaskruosčių berniklių sankauų vietos,
28. pilkųjų žąsų sankaupos,
29. didysis baublys,
30. juodoji žuvėdra,
31. baltaskruostė žuvėdra,
32. paprastoji mėlyngurklė,
33. dirvinis sėjikas, tikutis,
34. didysis baltasis garnys.

Šiai dienai, t.y. praėjus 7 mėnesiams nuo siūlymų pateikimo, toks įsakymo projektas nėra patvirtintas. Pažymime, kad 2024 m. Aplinkos ministerijai pateikti siūlymai **yra ypač svarbūs saugomų plėšriųjų ir kitų paukščių apsaugai**, kadangi leistų juos apsaugoti ne tik dėl miškų kirtimo, bet ir dėl kitų veiklų.

Didžiausią susirūpinimą mums kelia apsaugos tikslų ir GAB kriterijų nebuvimas toms rūšims, kurios ypač jautrios įgyvendinant vėjo energetikos projektus:

- baltakakčių, želmeninių, mažųjų žąsų, baltaskruosčių berniklių, pilkųjų žąsų, migruojančių vandens paukščių, jūrinių erelių sankaupos;
- juodasis peslys,
- erelis žuvininkas,
- eurazinis tetervinas.

Netinkamai suprojektuotos VE (pvz. per arti nuo saugomų paukščių lizdų ar paukščių sankaupų vietose) **gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį šioms saugomoms paukščių rūšims.**

Prašome pateikti informaciją:

1. Kada pagal aukštesnės galios teisės aktą aplinkos ministro įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 14 d. įsakymo Nr. D1-281 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ pakeitimo“ dėl aukščiau minimų 34 paukščių rūšių (toliau – ir Įsakymo pakeitimas) turėjo būti pasirašytas aplinkos ministro?
2. Jeigu Įsakymo pakeitimas nepasirašytas, prašome nurodyti priežastis, dėl kurių dokumentas neparengtas ir/ar nepatvirtintas laiku.
3. Jeigu Įsakymo pakeitimas nepasirašytas, prašome nurodyti kokie Įsakymo pakeitimo projekto rengimo ir tvirtinimo veiksmai yra atlikti nuo pasiūlymų Aplinkos ministerijai pateikimo iki šio rašto rengimo dienos, t.y. 2024 m. rugpjūčio 16 d.?
4. Kada planuojamas Įsakymo pakeitimo, kuriuo bus patvirtinti geros apsaugos būklės kriterijai aukščiau išvardintoms 34 pozicijoms (paukščių rūšims ir migruojančių paukščių sankaupoms), pasirašymas?
5. Kaip Lietuvoje, nesant teisinio reglamentavimo dėl geros apsaugos būklės kriterijų bei apsaugos tikslų, yra užtikrinama aukščiau išvardintų 34 paukščių rūšių ir migruojančių paukščių sankaupų apsauga?

Atkreipiame dėmesį, kad ypatingos svarbos teisės akto priėmimo vilkinimas gali sukelti negrįžtamų pasekmių aplinkai ir gamtai, neužtikrinant tinkamos apsaugoms aukščiau pateiktoms saugomoms paukščių rūšims.

Elektroninio pašto adresas kontaktams: dokumentai@krastovaizdis.eu .

Pagarbiai,

Asociacijos „Kraštovaizdis“ prezidentas

Teisutis Buda